

Vroči mikrofon – Problematika slovenskih učbenikov

RA SLOVENIJA 2, 10.05.2011, VAL 202, 12.00, (Vroči mikrofon)

Miti in dejstva o učbenikih v Sloveniji pa v tokratnem Vročem mikrofonu. Kakšni sistemi obvladujejo trg učbenikov? Zakaj so ti tako dragi, zakaj ne kar brezplačni? Več v pogovoru Nine Zagoričnik z gosti. Ti so: Miha Kovač – glavni urednik Mladinske knjige, dober poznavalec razmer v slovenskem založništvu in knjigotrštvu ter redni profesor na oddelku za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo Filozofske fakultete v Ljubljani; Rok Kvaternik – regijski direktor za Založbo Klett za predel vzhodne Evrope od Poljske do Grčije; potem Marjan Gorup – ravnatelj OŠ Prežihovega Voranca v Ljubljani; Boris Črnivec – generalni direktor Direktorata za osnovne šole in vrtce na Ministrstvu za šolstvo in šport ter Janez Justin iz Fakultete za podiplomski humanistični študij, ki na Pedagoškem inštitutu opravlja mednarodne primerjalne raziskave za Slovenijo, koliko neko učno sredstvo prispeva k povečanju znanja učencev in razumevanju učne snovi.

NINA ZAGORIČNIK: Vsem skupaj lep pozdrav in res hvala, da ste se odzvali mojemu povabilu. Založništvo in šola, šolski učbeniki je vroča tema, ki se nekako klata že nekaj mesecev. Kakšne učbenike imamo in kje smo trenutno glede razvoja učbeniškega sistema? Kaj je največji logistični problem za Slovenijo? Večina evropskih držav ga namreč regulira z različnimi mehanizmi, kaj pa pri nas? Upam, da ne bomo samo naštevali dejstva, ampak, da bomo slišali nekaj zanimivih, konkretnih predlogov, glede na tako številno udeležbo tukaj v studiu Vala 202. Začnimo v šoli, saj gre v prvi vrsti za učenca in učitelja. Marjan Gorup, vi ste ravnatelj OŠ Prežihovega Voranca, kako na vaši šoli določite, kateri učbenik, da bodo vsi učenci imeli enake možnosti oz. enake učbeniki? Ali se lahko učitelji sami odločajo za knjige?

MARJAN GORUP: Jaz mislim, da je učbenik pripomoček, to se pravi, bistveni del pouka spelje učitelj in učitelj lahko uporablja pripomoček, če je spreten, tak ali drugačen. Seveda kvantitativno ali pa tudi, bi rekel, karakterno lahko razlikuje, komu kakšen učbenik bolj leži, ampak seveda je treba imeti vedno v mislih, da je prenos znanja gre skozi človeško izražanje.

ZAGORIČNIK: Berem, da bo to jesen z devetletko vpeljan posodobljen šolski učni načrt. Na Zavodu za šolstvo so ugotovili, da bo okrog tristo učbenikov lahko ostalo nespremenjenih, okoli trideset pa naj bi jih dopolnili v skladu z novimi učnimi načrti. Boris Črnivec, vi ste generalni direktor Direktorata za osnovne šole, kakšne je vaše zadnje izhodišče glede učbenikov?

BORIS ČRNIVEC: Zagotovo je učbenik sredstvo, ki učencu služi pri doseganju ciljev in standardov, ne pa edino in se strinjam z izhodiščem gospoda ravnatelja. Ponudba slovenskih učbenikov je seveda bogata, zadeva pa je v osnovni šoli že vrsto let, od leta 93 urejena preko učbeniških skladov in praktično preko teh skladov si učenci učbenike izposojajo več kot milijon izvodov na leto. V zadnjih treh letih pa tudi velja, da je ta izposoja praktično za učence brezplačna, saj to izposoja krije ministrstvo v višini stroškov okoli treh milijonov. Zdaj, kar se tiče novih učnih načrtov in učbenikov, nedvoumno velja vaša trditev, da je trideset takšnih, ki več ne ustrezajo novim učnim načrtom, obenem pa za vsako predmetno področje, za vsak predmet najdemo učbenik, ki ustreza.

ZAGORIČNIK: No, ampak, če citiram. V časopisu piše – v proces potrjevanja učbenikov bodo sprejemali samo tiste učbenike, ki jih bodo naročili kot nujno šolsko polje.

ČRNIVEC: Razumem, katero stvar ste citirali. Gre za pripravo pravilnika, za spremembo, za postopek tudi nastajanja in pregleda kvalitetnejših in kakovostnejših učbenikov. Naj v tem trenutku rečem samo to, da bo gradivo prišlo v javno razpravo, da takrat zainteresirana javnost vljudno vabimo k tej javni razpravi, zato da bi praktično zadeva nastala najkvalitetnejša, v duhu seveda napora dobiti kakovostne učbenike.

ZAGORIČNIK: No, ampak to pomeni, da se bo država morala še kako pogovarjati in dogovarjati z založniki. No v studiu Vala 202 imamo dva založnika. Najprej Miha Kovač, vi ste glavni urednik pri Mladinski knjigi. Vi ste tudi vodja projekta »Učbeniki in družba znanja«, ampak problem je gotovo večplasten?

MIHA KOVAČ: V pedagoški stroki ga ni strokovnjaka, ki bi bil navdušen nad sedanjim sistemom oskrbe z učbeniki, ker tak sistem, kot ga imamo zdaj, po eni strani učencem preprečuje in prepoveduje, da bi v učbenike pisali, po drugi strani na pleča staršev prevladuje nakup delovnih zvezkov, ki morajo, zaradi tega, ker pač učbeniki niso v prodaji, ampak so v izposoji v skladih, nositi tudi del stroškov razvoja učbenikov in to seveda v seštevku pomeni, da imamo drag in iracionalen sistem oskrbe z učbeniki, čeprav je na prvi pogled za tistega, ki se zastonj učbenik sponosi v skladu, sistem poceni. Ampak na dolgi rok je ta sistem izjemno drag. Tisto, česar se jaz bojim, je pa to, da nas bodo te nove napovedane spremembe, vsaj tako kot jih je artikuliral minister, v bistvu vrnile nazaj na začetek osemdesetih let, ko smo imeli v Sloveniji en monopolen učbenik, enega založnika, ki je z državnim žegnem izdajal in s tem tudi eno samo pot do resnice. Smer, v katero se sistem, ki ga imamo zdaj, razvija, je, po mojem mnenju, problematičen tako iz načelnih vrednotnih razlogov, mislim, da ne sodi v demokratično družbo, hkrati pa je problematičen tudi zaradi ekonomskih razlogov, ker je na dolgi rok globoko iracionalen. In tisto za kar se pač zavzemamo v Združenju založnikov, je seveda to, da bi ta sistem spremenili v smeri kot obstaja v drugih, podobnih državah EU. Bijemo pa v bistvu plat zvona, ker, če se bodo stvari nadaljevale v tej smeri, v kateri se nadaljujejo, združenja kmalu ne bo več, ampak bo, po mojem mnenju, ostal na koncu samo, vsaj v to smer zdaj gremo, en velik učbeniški založnik, ki bo morda celo v državni lasti in jaz si upam staviti svojo celoletno plačo, da bo takrat oskrba z učbeniki v Sloveniji še dražja kot je danes.

ZAGORIČNIK: Drugi založnik v studiu Vala 202 pa je Rok Kvaternik. Gospod Kvaternik, vi zajemate globalen pogled kot regijski direktor za Založbo Klett, za predel vzhodne Evrope od Poljske do Grčije. Kakšni sistemi obvladujejo trg učbenikov? Kakšen je vaš vpogled v to?

ROK KVATERNIK: Če pogledam, jaz delujem za Klett, nemško založbo iz Stuttgarta. Če iz Stuttgarta gledam na zadeve v Sloveniji, se lahko držim samo za glavo, ker sem pač tukaj začel svojo založniško pot in smo s kolegi založniki dejansko pripomogli k podpori uspešne reforme devetletke in so učbeniki bili eden ključnih nosilcev te reforme. Zdaj se seveda sistem sesuva do neprepoznavnosti. Ko pa primerjam, jaz sem recimo tudi na Poljskem zadnje čase zelo prisoten, kjer vodim založbo in v Srbiji, pa primerjam zdaj situacijo, pa lahko rečem, da imamo predvsem tri popolne anomalije. Torej tretja se najavlja, prvi dve sta pa, da je ni države, ki bi imela sistem urejen na tak način, da se potrjuje učbenike, v katere se ne sme pisati, delovnih zvezkov, ki pa so v tem času prinesli veliko interaktivnosti, ker so pač zaradi učbeniških skladov morali obstajati, pa nobeden ne pogleda in se ne potrjujejo. Torej tukaj bo zdaj država tista, ki bo izbirala učbenike, država bo rekla, kateri so potrebni, država bo rekla, recimo primer lanskega leta smo imeli krasen, ki ga moram javno povedati. Mi smo pač za učbenik za fiziko dobili nagrado srebrno v Frankfurtu, kot najboljši evropski učbenik, minister nam je pisno čestital, da delamo krasne, dobre učbenike, vendar takega učbenika več ne bo. Prihajamo do tega drastičnega, bi rekel, nelogičnega ukrepanja, z neznansko lahkostjo na ministrstvu. To, kar minister na svetih staršev pove par stvari, to morajo potem uradniki spraviti v zakon. Torej tukaj smo zelo, zelo daleč in se zgrožam, kako to v Sloveniji stoji.

ZAGORIČNIK: Marjan Gorup, je to res, so te posledice kakšne v šoli, kako se to odraža?

GORUP: No, tukaj imamo nekoliko različne poglede, tudi različne interese verjetno, založnike ene, šolniki druge. Moja izkušnja je, da več kot trikrat se ni noben učbenik izposojal do zdaj, tako da to ni zdaj kakšna dramatična zadeva, da bi res šel osem ali devet let. Interes šole gre bolj v to smer, da bi bili učbeniki čim cenejši, da bi se mogoče izdelovali po manjših zvezkih, da učenci ne bi, recimo pri nas je problem teža šolskih torbic iz leta v leto. Stari se ne ukvarjajo toliko z vsebinami...

KVATERNIK: ...ali niste do zdaj v prejšnjih mandatih oz. še v času mandata Zvera imeli možnost, ko je prišel profesor do vas in je rekel, tri leta stare imamo učbenike, to je bila namreč zadnja verzija pravilnika pred

spremembo lanskega maja 2010, ki so ga athoc spremenili na zdajšnjem ministrstvu, ste imeli učbenik zamenjati in za to dobiti sredstva iz ministrstva. Je tako? Zdaj pa tega ne morete več. Torej zdaj učbenik, ki je star štiri leta in je še uporaben, še ni razpadel torej, ministrstvo vam ne omogoča več zamenjave. Torej sprašujem, moje vprašanje je bilo, do kdaj, ker so seveda učbeniki dobro narejeni, torej pet, šest, sedem let, je pa, tudi za dr. Justina, seveda dobro učbenik v šoli imeti? Dejstvo pa je, oprostite, samo še to, da so učbeniški skladi v tem pogledu, tudi v celi vrsti nemških dežel, res omejeni za triletno uporabo. Zato, da se s tem amortizira učbenik in lahko založnik pripravi novega. Po osmih, devetih letih uporabe, pa verjetno bo gospod Črnivec rekel deset, ker je tako minister rekel zadnjič na sestanku, potem pa seveda je nemogoče pripraviti nove učbenike. Ob 10% uporabi ali pa 20% uporabi delovnih zvezkov, tudi to je pri nas anomalija, zelo velika.

ČRNIVEC: Vi bi vrgli take učbenike preč, trajnostni razvoj vas ne briga?

KVATERNIK: Poglejte, prosim vas, demagoško stvari pa res nima smisla pogledat tukaj.

ČRNIVEC: Po treh letih bi vi prodali nove, tudi tiste bi vrgli preč, ki so še vedno uporabni. Šola lahko učbenike menja, lahko in dovoljeno ji je...

GORUP: Ja, ampak mora to sama plačati. Vi ji ne daste več denarja. Od lanskega maja naprej ji ne daste več denarja.

ČRNIVEC: Kje ste dobili pa to informacijo?

GORUP: V vaši okrožnici z dnem 10. maj 2010.

ČRNIVEC: Jaz predlagam, da jo dobro preberete. To je isto kot prejšnji namig, da gremo v enoumje in v en učbenik in v enega založnika. Tega ni možno.

KVATERNIK: Vi sploh ne razumete, kako poteka založništvo, to je cel problem zadnjih dveh let. Nobeden v vašem ministrstvu nima s stališča strokovnjaka za založništvo nobenih izkušenj. Z nami se pa ne pogovarjate in to lahko pove tudi dr. Kovač, ko bomo šli na diskusije, kako se boste tudi v zvezi s tem pravilnikom z nami pogovarjali? Vi ste objavili oz. boste objavili tekst, javno razpravo, o založnikih tukaj ni ne duha, ne sluha.

ČRNIVEC: Poglejte, delovno skupino smo imeli, nov koncept učbeniških skladov. Ta koncept je cene učbenikov zmanjšal za 30%, delovnih zvezkov pa skoraj za 50%, pa še vedno je vreden 22 milijonov evrov. V tem trenutku ni vzdržan. Jaz pa sem tudi za to, da so učbeniki brezplačni za vse, ampak v tem trenutku 22 milijonov ni vzdržna številka.

KVATERNIK: V tem vas popolnoma razumemo, torej bomo počakali naslednjo vlado, ki bo verjetno našla sredstva za izobraževanje. Ampak sprašujem vas, zakaj ob danih podatkih, ki ste jih vi sami videli na tiskovni konferenci, greste s spreminjanjem tega, da trg sami izloči kakovostne učbenike, kar je bila praksa do sedaj v Sloveniji. Napoved za spremembe gre pa v enoumje. To je točno to, kar je povedal dr. Kovač.

ČRNIVEC: Na trgu nimamo učbenikov za nekatere predmete in nekdo mora pogledati, kateri učbeniki manjkajo. Danes smo pri predmetih brez učbenikov.

KVATERNIK: To je povedal doktor...samo še to, v zvezi z vprašanji z delovnimi zvezki, ki so bili baje nepopisani, pa jih je zdaj ministrstvo z nepotrjevanjem dobesedno ukinilo. Torej vprašanje je, zaradi ptičje gripe boste pobili vse ptice? Torej, imate navodila, dajte to rešit. Ne pa, da s tem menjate totalno sistem za vse veljavne učbenike v večjih predmetih, ki so. Če imate pet predmetov, kjer nimate učbenikov, bi se lahko z založniki dogovorili, da bi vsaj vzpostavili minimalen način enakovrednega dialoga, ne pa tako.

ČRNIVEC: Počakajmo pravilnik, da ga vsaj preberete.

ZAGORIČNIK: Rok Kvaternik, samo moment. Glede teh 22-ih milijonov, jaz absolutno ne verjamem, da tega denarja država nima. Če država vlaga v zdravje naših otrok in mladine, je nekaj popolnoma logičnega, da vlaga tudi za te mlade možgane, za znanje in razvoj mladih. Zato bi zdaj v nadaljevanju pogovora dala besedo profesorju Janezu Justinu. Prof. Justin, vi pa Pedagoškem inštitutu opravljate mednarodne primerjalne raziskave za Slovenijo in sicer, koliko je neko učno sredstvo prispeva k povečanju razumevanja

tega sveta oz. znanja učencev. Pravijo, da takšen kot je šolski sistem, takšna je družba. Kaj boste vi zdaj dodali k tej vroči debati?

JANEZ JUSTIN: Kot veste, so trendi v Sloveniji na področju izobraževanja, vsaj do petnajstega leta starosti, negativni. Zadnja raziskava je na vseh treh področjih – naravoslovje, matematika in bralna pismenost, pokazala negativne trende. To je zaskrbljujoče. Vse države, v katerih se je to zgodilo, so aktivirale, mobilizirale ves intelektualni potencial in nekatere od teh so tudi uspele. Se pravi ministrstva so burno odreagirala na to, naše ministrstvo tega ni storilo. Nemci so bili pred šestimi leti izrazito slabi in trendi so bili negativni in Nemčija je uspela v šestih letih popraviti pismenost učencev znatno in se uvrstiti bistveno bolj visoko kot je bila. Podatki, ki sem jih ravnokar slišal, so seveda zaskrbljujoči. To, da delovni zvezki se praktično več ne uporabljajo, oz. da je njihova uporaba ali pač število padlo za dve tretjini, je katastrofalno. Zlasti zato, ker je najslabši rezultat slovenska šola dosegla na področju bralne pismenosti. Delovni zvezek je tisti, ki na nek način spodbuja izražanje, povezovanje podatkov, razmišljanje. Rečeno je bilo, da je 300 učbenikov vendarle skladnih z učnimi načrti. Novi učni načrti so bili sprejeti leta enajst. Prejšnji veljavni učni načrti so bili sprejeti leta 98. V obdobju med letom 2008 in 2011, po naših kalkulacijah, je bilo sprejetih 40 novih učnih načrtov. Jaz sprašujem gospoda Črničca, ali je teh 300 učbenikov, ki naj bi bili še skladni z učnimi načrti, bilo izdelanih na osnovi učnih načrtov iz leta 98, izpred trinajstih let? Sedaj so tu novi učni načrti, katerim bo treba prilagoditi učbenike in te novi učni načrti so pa v veljavi z ministrovim podpisom šele od meseca marca. Velik problem slovenske šole je to, da obvladujejo posamezne predmete in predmetna področja zelo ozke skupine ljudi. Jaz sem bil med drugim tudi vodja prenove učnih načrtov za slovensko osnovno šolo pred kratkim, kot veste, in kar me je najbolj frapiralo je to, da prenavljalo se je učni načrt za slovenščino, samo ena predstavica akademske sfere je bila v razširjeni predmetni skupini, ki je sodelovala pri prenovi, hkrati pa je 27 najbolj vidnih in uglednih slovenistov napisalo javno pismo o tem, da se ne strinja s prenovo učnega načrta. Skratka smetana ali vrh slovenske slovenistične stroke je javno protestiral proti temu, da en sam reprezentant stroke sodeluje pri prenovi pouka slovenščine. Skratka velik del stroke je preprosto odrinjen in nima nobenega stika niti s prenavljanjem učnih načrtov, niti z izdelovanjem učbenikov. In še nekaj bi rekel. Glejte, če se bo zgodilo to, da bodo te razširjene predmetne skupine odločale o potrebi po novem učbeniku, jaz stavim, da velik del članov teh razširjenih predmetnih skupin so sami avtorji učbenikov. Mar menite, da bodo ti avtorji učbenikov razpisovali potrebo po dodatnem, novem, konkurenčnem učbeniku? Nikakor ne, nikakor ne. Ker tako problematičnih vidikov tega, kar se napoveduje, da bo to neposredno povzročalo škodo slovenski šoli.

ZAGORIČNIK: Tu imamo pa prav avtorja učbenikov. Z nami je profesor biologije Tom Turk. Vi konkretno ste kdaj nazadnje napisali učbenik?

TOM TURK: Nazadnje je izšel pred enim mesecem. To je bila biologija, »Ko se življenje začne«, to je v bistvu biologija za gimnazije in nekako pokriva cilje prvega in drugega letnika, čeprav v bistvu vemo, da to zdaj ne gre več po letnikih, ampak po ciljih.

ZAGORIČNIK: Kaj se s tem učbenikom dogaja zdaj?

TURK: Jah, ne vem. Učbenik je bil tiskan v tri tisoč izvodih. Moj honorar do zdaj je bil okrog 320 evrov, da boste vedeli, koliko recimo avtorji zaslužimo s temi učbeniki. Če bi delali za to, mislim, da ne bi imeli nobenega učbenika na slovenskem. Problem je tukaj večplasten. Eno so učni načrti, drugo so učbeniki, tretje je v bistvu neko, pravzaprav po mojem globokem prepričanju, izredno nestrokovno delo na ministrstvu in na službah, ki so pristojne za to. Namreč glejte, vsak minister ima neke svoje cilje, ki jih hoče na vsak način realizirati. S prejšnjim ministrom Zverom so bili to učni načrti, s katerimi smo mogli blazno hiteti in potem se je izkazalo, da pravzaprav ne morejo biti v veljavi, ker pač zakonskih normativom niso zadostili. Druga stvar. Začeli smo prenavljati šolo na gimnazijah, torej to je skregano z vsako pedagoško stroko, ker v bistvu, če se greš prenovo, mora biti ta prenova narejena po vertikali in ne moreš hiše zgraditi tako, da začneš pri strehi, pa potem gradiš navzdol. In tretja stvar je ta, da

pravzaprav jaz nočem biti nek odvetnik založb, ampak mislim, da zdaj gre pa pri tem ministru za neko osebno vojno proti založbam, ki je kontra produktivna in v bistvu temelji na nekih populističnih kvazi argumentih skupine civilnih iniciativ in vedno, kadar slišimo, da je šolska torbica preteka, to poslušam že dvajset let, pa da so učbeniki predragi, pa da jih je preveč. Jaz se res sprašujem, zdaj ta zadnja izjava ministra je pa popolnoma deklasirala, da bodo naredili vse, da se učbeniki v učbeniških skladih ne bojo menjali oz., da se bodo menjali čim manj. Mislim, to je skregano z vsako stroko, z vsakim prenavljanjem učnih načrtov, z vsakim vpeljevanjem novih stvari. In torej, če sem se jaz potrudil, da zaključim, da sem naredil oz. v soavtorstvu, da smo naredili nov učbenik in zdaj naj čakam, da se bo minister usmilil, da bo dal zeleno luč, da bo tak učbenik morda čez tri leta prišel v učbeniški sklad. Tako se ne da delati, ne založbe ne morejo tako delat, avtorji ne moremo tako delat in končno tudi šolski sistem ne more tako funkcionirati.

ZAGORIČNIK: Boris Črnivec, toliko kritike smo slišali na račun vsega? Vi ste samo seveda izvršilec določenih dolžnosti, pa vendarle, kaj boste komentirali na vse to. Vrnili se boste nazaj na ministrstvo še danes.

ČRNIVEC: Absolutno. V resnici je pač politika založnikov eno polje, oskrba z učbeniki in ostalimi gradivi drugo polje. Interes uskladiti je, po moje, težko.

KOVAČ: Pa mislim, zato ste vi plačani, da to delate! Lepo prosim.

ČRNIVEC: Da namesto vas prodajamo učbenike?

KOVAČ: Ja, saj to hočete v bistvu narediti.

ČRNIVEC: To si vi želite.

KOVAČ: Ne, to vi želite narediti, ker hočete imeti nekega vrhovnega razsodnika, ki bo odločal, kdaj se lahko nek učbenik lahko naredi in kdo ga bo naredil. Lepo prosim.

ZAGORIČNIK: Ali bi se zadeve uredile, če bi bila država pripravljena plačati teh 22 milijonov za brezplačne učbenike?

ČRNIVEC: Prvič, ta številka 22 milijonov je absolutno napihnjena in nerealna, ker ne upošteva participacije staršev in o njej se nikoli nismo resno pogajali. Druga stvar, na katero bi rad opozoril, je to, da bi s tem sistemom rešili problem priprave digitalnih gradiv, ki se zdaj financirajo z razpisi, ki dajejo zelo slabe rezultate in tretja stvar je, da bi s takim sistemom radikalno znižali težo šolske torbe, ker bi določene stvari lahko združili in nekatere stvari poenostavili.

KVATERNIK: V velikih državah založniki in država skupaj iščejo rešitve, v našem primeru, sploh pa ta zadnja eklatantna napoved ministra, to je pa, to je pa konec, mislim, založbe v Sloveniji. Če se bo to uredilo, sem prepričan, vsaj naša založba slovenska bo to naredila, bo ukinila popoln razvoj vseh učbenikov, torej nobenih ne bomo več delali in bomo verjetno končno prišli res do kakšnih tudi dobičkov, ki jih do zdaj nikoli ni bilo. Zakaj? Zato, ker smo vse vlagali v razvoj. In ko gledate kakovost slovenskih učbenikov, lahko trdimo, da so na najvišjem nivoju v primerjavi z evropskimi. Zdaj boste pa imeli kaj? Založniki bodo monopolni, založniki bodo profitabilni, založniki ne bodo nič več vlagali v razvoj, vi boste pa imeli možnost, da boste s palico v roki določali, kaj bo in kaj ne bo. To je vračanje v zelo, zelo trda leta, sedemdeseta, bi rekel.

ZAGORIČNIK: Janez Justin, vi kot vodja prenove za učni načrt za slovenske šole, kako pa stroka? Kakšen imate vi dialog z ministrstvom oz. z ostalimi, oz. kako lahko na to vplivate?

JUSTIN: Poglejte, mi smo usmerjeni na izdelavo učnih načrtov oz. na prenovo, pregled in redakcijo učnih načrtov, upajoč seveda, da s tem učnim načrtom bo sledil nov kontingent. Pravim kontingent, korpus novih učbenikov ali pa prenovljenih učbenikov, morda sedanjih posodobljenih, usklajenih z novimi vsebinami itn.. Absolutno smo bili prepričani, da nam predstoji, da rečem tako grdo, da bo v bistvu nova generacija učbenikov, popravljenih, posodobljenih itn.. To, da se pa zdaj obeta zacementiranje tega, v veliki večini najuspešnejših držav je trg učbenikov preprosto liberaliziran popolnoma. Nikakor pa ni nikjer, nikjer ni državne regulacije učbeniške produkcije. Ni tega. To vodi, veste, ne samo v monopol, tako kot je rekel

gospod Kvaternik, to vodi v možno koruptivnost. Tovrstna koruptivnost se je zgodila na Hrvaškem prav po tem vzorcu, ki se zdaj vsiljuje slovenskemu učbeniškem trgu.

KOVAČ: Jaz bi rad rekel samo to, da je skrajni čas, da v Sloveniji zares zagotovimo brezplačne učbenike za otroke, ne glede na njihovo socialno poreklo in da stvari racionaliziramo. Ker to, kar počnemo zdaj, nas vrača nazaj v osemdeseta leta in jaz bi rekel skupaj z Župančičem, osel gre samo enkrat na led, slovenski izobraževalni sistem bo pa na njem očitno padel še drugič.

ZAGORIČNIK: Brezplačni učbeniki?

ČRNIVEC: Ampak učenci danes imajo brezplačne učbenike.

KOVAČ: Nimajo brezplačnih učbenikov zato, ker jih plačujejo starši skozi delovne zvezke in te brezplačni učbeniki so dragi. Zaradi tega, ker je treba ceno razvoja z njimi povrniti samo enkrat. To je navadna demagogija in teh poceni učbenikov čez tri, štiri, pet let enostavno ne bo več. To je logika, ki je mislim, da skregana z zdravo pametjo.

GORUP: Če dovolite. Jaz nisem sicer čisto v tem konfliktu z ministrstvom pa z založniki, pač prihajam iz šole in gledam pač skozi ta šolska očala. Jaz mislim, da taka zaostrovanja ne bodo pripeljala do rešitev. Namreč nobeden se ni vprašal, kako bi gledal stvar skozi otroka, skozi potrebe otroka. Zdaj govorimo samo količinsko – premalo delovnih zvezkov, preveč delovnih zvezkov, lahka torba, težka torba, pa tako naprej. V pedagoškem delu je včasih zelo fajn vedeti, kaj otrok potrebuje, kakšne pristope in to ni vedno samo učbenik, pa tudi ne vedno samo delovni zvezek in o tem bi se mogli pogovarjati. Stroka bi mogla vedeti, kakšen izdelek mora dati na trg. To, kako se pa regulira, po kakšni ceni ali pa brezplačno in ali bo prišlo res do uporabnikov, je pa seveda stvar države, kako bo to uredila. Ampak jaz, tako kot sem danes začutil, smo premalo v dialogu in premalo upoštevamo končnega uporabnika in to sta učenec in učitelj, da bi se ta resničnost vzpostavila. Jaz sem dobronamerni človek in si želim, da bi dialoško te stvari tako vzpostavili, da bi bilo v korist naše družbe, pa da ne bi ustvarjali nepotrebnih zaostritev, ampak da bi konstruktivne rešitve iskali pri tem, pa mislim, da bi šlo.

KOVAČ: Jaz bi tako rekel, da si tega tudi založniki želimo, ampak žal je zmeraj tako, da minister te stvari pelje sam, ne, da bi se s komerkoli posvetoval.

ZAGORIČNIK: Debato bom zdaj zaključila. Vsem udeležencem vročega mikrofona se zahvaljujem za sodelovanje. Lep dan še naprej vam želim in adijo.